

بررسی دلایل ارتکاب جرایم توسط نوجوانان در گفت‌وگو با شکارشناسان

مجرمان کوچک، جرایم بزرگ

به جای کلاس درس و زمین فوتبال، روزهایشان را در کانون اصلاح و تربیت می‌گذرانند. مجرمانی که این روزها در حوزه جرایم سایبری هم حضوری پررنگ دارند و مرتکب سرقت‌ها و کلاهبرداری‌های بزرگ می‌شوند. نوجوانان بزهکار موضوعی است که به توجّه ویژه نیاز دارد و اگر ریشه‌های آن بررسی نشود و راهکارهای پیشگیری مد نظر قرار نگیرد در آینده با مجرمانی حرفه‌ای و به عادت روبه‌رو هستیم. شاید یکی از دلایل ارتکاب جرم توسط نوجوانان این باشد که نوجوانان و جوانان به علت برخی از محرومیت‌های خواهند در صدساله رایک شبهه طی کنند، به همین علت از گزینه جرم برای رسیدن به اهداف و آمال خود بهره می‌گیرند که البته این مشکل بزرگ، برای جامعه و خود نوجوانان بسیار گران تمام خواهد شد. زیرا وقتی نوجوان به دلیل ارتکاب جرم به مجازات حبس محکوم می‌شود، احتمال دارد در زندان تحت تعلیمات ویژه سایر زندانیان قرار گیرد و جامعه به سختی این فرد مجرم را بپذیرد که این عوامل سبب می‌شود فرد دوباره به سمت ارتکاب جرم برود. این هفته سراغ انگیزه‌های مجرمان کوچک برای ارتکاب جرم رفته‌ایم و این موضوع و راهکارها را در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی کرده‌ایم.

مجید غمخوار

تپش

خواهرم خواستگار بیاید و ما پول نداشتیم، برای همین مجبور شدم از دوستم ۵۵۰ هزار تومان قرض بگیرم تا برای خواهرم لباس بخرم. بعد از چند روز او پولش را خواست اما من پولی نداشتیم که به او بدهم و کسی به من قرض نداد، به فکر دایمی افتادم اما او خلافتکار بود. او به من پیشنهاد موبایل قاپی داد و کلی از درآمد زیاد این کار گفت و وسوسه شدم. او به من یک چاقو داد و با هم به سرقت رفتیم. من از موتور پیاده شدم تا سرقت کنم. به مرد جوان نزدیک شدم اما او مقاومت کرد و سعی داشت من را دستگیر کند. از روی ترس با چاقو چند ضربه زدم که او غرق خون شد، مردم سر رسیدند و دستگیر کردند. دایمی ام هم مرا جا گذاشت و فرار کرد.»

زورگیری‌های خونین پسر ۱۶ ساله

اوایل خرداد امسال ماموران کلانتری سپاد مشهد در جریان سرقت خونین از مرد جوانی قرار گرفتند. نیروهای کلانتری بعد از حضور در محل با پیکر غرق در خون مرد جوانی روبه‌رو شدند. چند قدم آن طرف‌تر نیز عابران پسر نوجوانی را دستگیر کرده بودند. با انتقال پسر ۱۶ ساله به کلانتری او به سرقت خونین نافرجام گوشی تلفن همراه اعتراف کرد.

پسر نوجوان در تحقیقات گفت: «قرار بود برای

هکر ۱۰ هزار دلاری

در پرونده‌ای دیگر، چندی قبل مردی به پلیس فتا اراک رفت و از سرقت پول از حسابش خبر داد و از هکر ناشناس شکایت کرد. این مرد مدعی بود قصد خرید از یک سایت را داشته اما بعد از خطای سایت، پول از حسابش برداشت شده است. پلیس تحقیقاتش را در اینباره آغاز کرد اما هرچه به جلو می‌رفتند با در بسته روبه‌رو می‌شدند اما دو ماه بعد پلیس ردی از یک نوجوان به دست آورد و پسر ۱۶ ساله‌ای را دستگیر کرد. پسر مدعی شد: از چندی قبل در پوشش فیشینگ اطلاعات حساب‌های بانکی را سرقت می‌کردم و بلافاصله با آن پول برای این که گیر نیفتم، رمز ارز می‌خریدم. مطمئن بودم که لو نمی‌روم. از ۱۰۰ نفر سرقت کردم و تمام پول‌ها را که ۱۰ هزار دلار بود رمز ارز خریدم. هنوز هم شوکه هستم که هیچ ردی از خودم برجای نگذاشته‌ام و چگونه لورفته‌ام.

نوجوانان خارجی، موتور سیکلت

سرقت می‌کردند

اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ پلیس قم متوجه شد دو نوجوان ۱۴ و ۱۵ ساله در این شهر دست به زورگیری، موبایل قاپی، سرقت از مغازه و سرقت موتور سیکلت می‌زنند. هر روز تعداد شکایات‌ها از دو نوجوان افزایش می‌یافت تا این که پلیس تحقیقات خود را در محلات جرم خیز شهر متمرکز کرد. تحقیقات برای شناسایی دزدان ادامه داشت اما آنها همچنان

دست به سرقت می‌زدند و هر روز تعداد شاکیان نوجوانان چاقو به دست بیشتر می‌شد. سرانجام دو پسر نوجوان هنگام سرقت در خیابان اصلی حرم شناسایی و دستگیر شدند. با انتقال متهمان به کلانتری مشخص شد آنها تبعه افغانستان هستند. پسر ۱۷ ساله در مورد انگیزه سرقتش گفت: «ما نه موتور داشتیم و نه پول، وضع مالی خوبی هم نداشتیم برای همین تصمیم گرفتیم دست به سرقت بزنیم تا هم موتور داشته باشیم و هم پول در جیب‌مان باشد تا تفریح کنیم. ما از ۱۰ نفر موتور، پول نقد و گوشی زورگیری و سرقت کردیم تا بتوانیم عقده‌هایمان را خالی کنیم.»

چاله‌های اقتصادی و جوان‌سازی زندان‌ها

سعید احمدیگی، قاضی دادگستری تهران درباره دلایل کاهش سن مجرمان می‌گوید: «سن جرم و جنایت سال به سال در ایران پایین می‌آید و بچه‌ها و جوانان در حال تجربه جرایم خرد و کلان هستند. در اینجا، منظور از جرم، انواعی مانند سرقت، جیب‌بری یا خفت‌گیری است و جرایم سازمان‌یافته مورد نظر نیست. این مشکل از آن دست معضلاتی است که برای حل آن به ریشه‌یابی و کشف دلایل و عوامل ایجادکننده نیاز است. در یک نظریه کلی می‌توان مساله اقتصاد و بیکاری جوانان را به عنوان مهم‌ترین عامل زنجیره به هم پیوسته در ارتکاب جرم معرفی کرد؛ مشکلی که تقلیل آن با ایجاد اشتغال می‌تواند به سادگی حل شود.

با توجه به وضعیت اقتصادی که در سال‌های اخیر به صورت عمومی، سیر نزولی پیدا کرده و از این نظر محدودیت‌هایی برای افراد در ایجاد رفاه اجتماعی به وجود آورده است، در همین راستا، شاهد افزایش ارتکاب به جرم بوده‌ایم.

در سوی دیگر، دسترسی به قیمت‌های نازل و ناچیز بالا رفته که به مواد مخدر را می‌توان ریشه دانست. در نهایت، هر دوی این مساله‌ها به ارتکاب جرم سوق دهد. به عنوان مثال، اعتیاد دارد و در عین حال بیکار است. مواد مخدر خود، آداب و تربیتی را از فردی که توان تأمین حداقل معاش را ندارد، فشار روانی حاصل از این فرد را به سوی رفتارهای مجرمانه این موارد نیت ارتکاب جرایم، برنامه‌ریزی برای کسب ثروت یا معاش خود یا خانواده تقلیل می‌دهد. رفتارهای مجرمانه حتی از پیچیدگی نیز برخوردارند. وی ادامه می‌دهد: «قطعا در این شبکه‌های اجتماعی یا مجازی، خانگی، تربیتی و رسانه‌ها و شیوه فرهنگ‌سازی گرفت. در سوی دیگر همواره انتقادی سیستم‌های انتظامی و قضایی شیوع جرم از تعلل آنها نشأت می‌گیرد. حد لازم را ندارند یا شدت برخورد باید باشد، نیست. قمه‌کشی‌ها و تیزی و کیف‌زنی و سرقت‌گوشی و... است که نسبت به شیوع آنها جامعه می‌دهد.»

احمدیگی به نقش شبکه‌های اشاره کرد و افزود: «شبکه‌های شمایل جرایم را تغییر داده و فهرست اضافه کرده که حتی مقابله با آن نیز و ذکاوت برای شناخت دنیای جدید ارتباطات و همچنین، تجزیه و تح